

Сабақтың тақырыбы

Карта, масштаб және географиялық координаталар

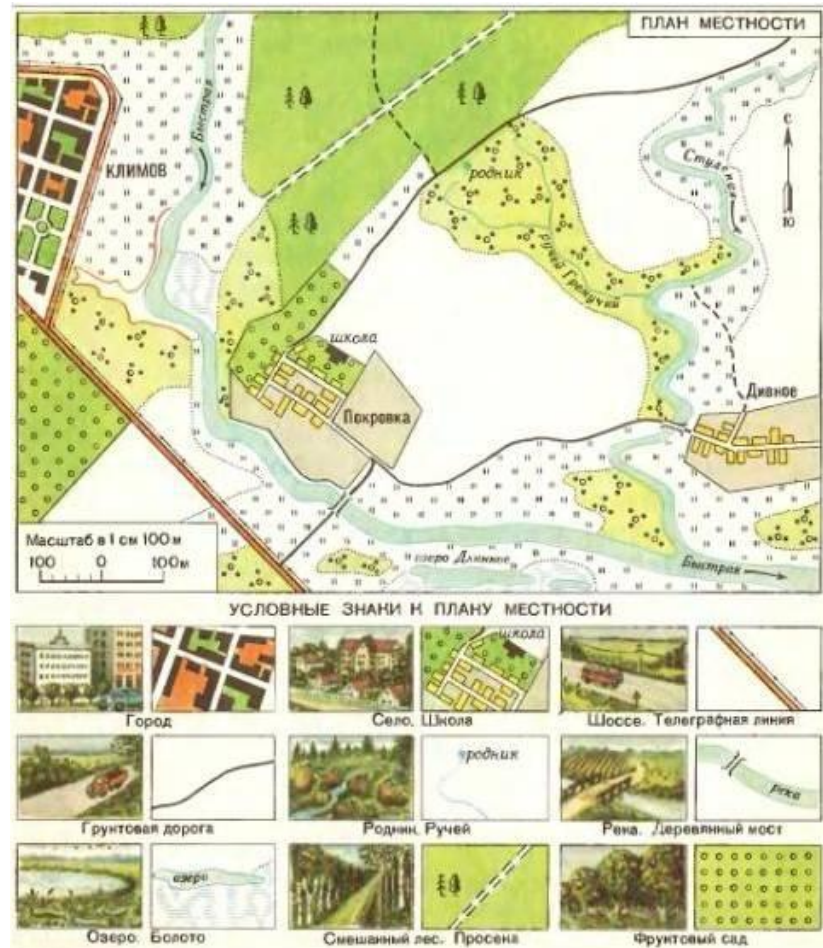
Оқу мақсаты

7.2.1.5 Масштабты қолдану арқылы арақашықтықты есептеу

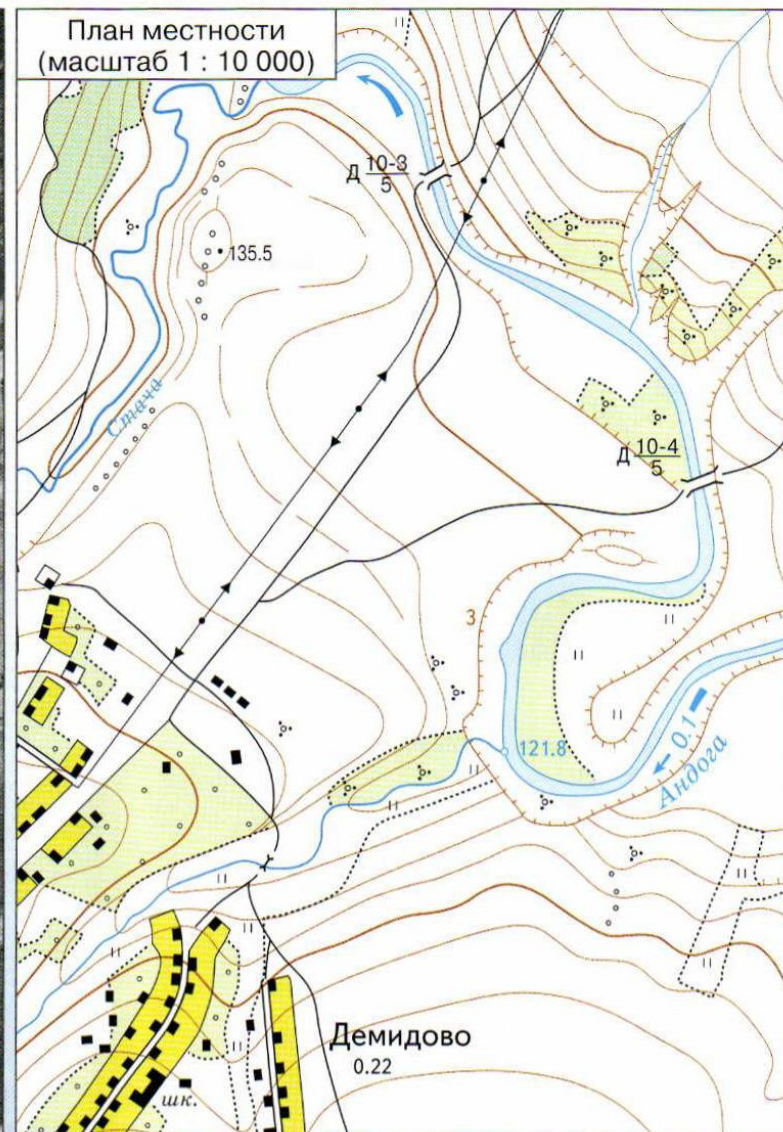
7.2.1.6 Географиялық координаталарды табу

План дегеніміз не?

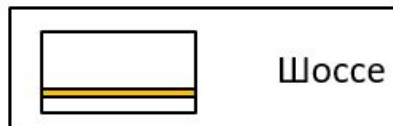
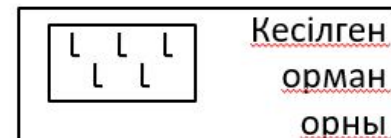
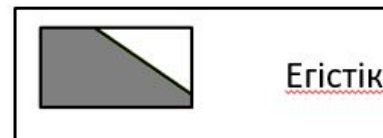
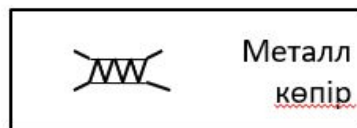
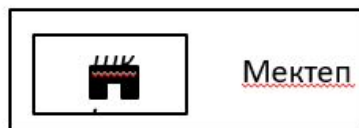
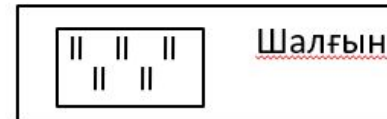
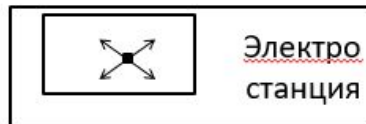
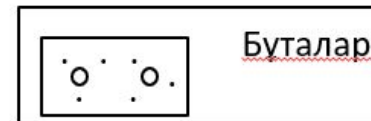
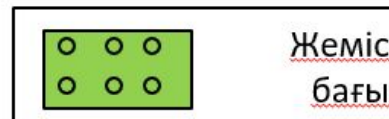
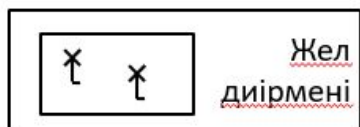
- **План** (лат. planum — жазықтық) —
- жер бетінің белгілі бір телімін жазықтықта шартты белгілердің көмегімен бейнелейтін сызба.

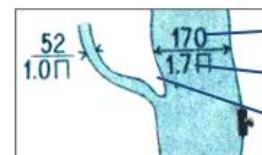
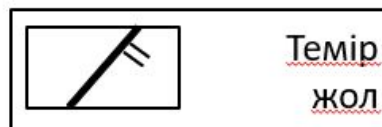
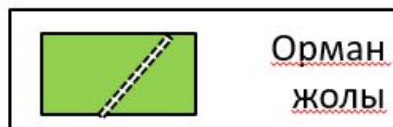
Жергілікті жер планы

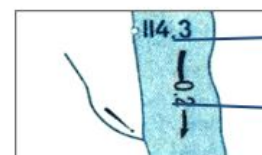
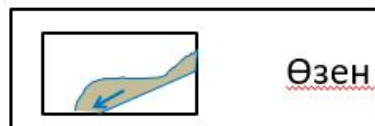
Шартты белгілердің түрлері

- Ағаштардың биіктігі (м)
- Ағаштардың ара қашықтығы
- Жуандығы (м)

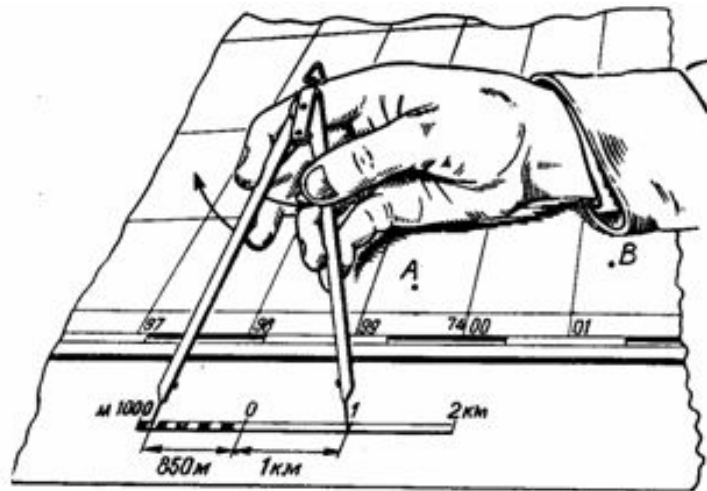
- Өзеннің ені (м)
- Грунт сипаты (құм)
- Тереңдігі (м)

- Су деңгейінің белгісі
- Ағыс жылдамдығы (м/с)

Миға шабуыл әдісі

Масштаб - дегеніміз не?

Масштаб – неміс сөзі «өлшеуіш таяқ» деген мағынаны береді

Масштаб - жер бетіндегі заттарды жазықтыққа түсіргенде неше есе кішірейтілгенін көрсететін бөлшек санды айтады

Масштаб түріне қарай 3 ке бөлінеді

1

сандық

Бөлшек санмен көрсетілген масштаб сандық масштаб деп аталады.

1 : 500000

В 1 сантиметре 5 километров

2

атаулы

Планның немесе картаның масштабы сөзбен де жазылады 1:10 000 масштабты сөзбен

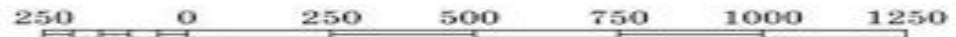
1 см – де – 100м

(10000 см-ді м айналдырғанда-100 м).

Мұны атаулы масштаб дейді.

3

СЫЗЫҚТЫҚ

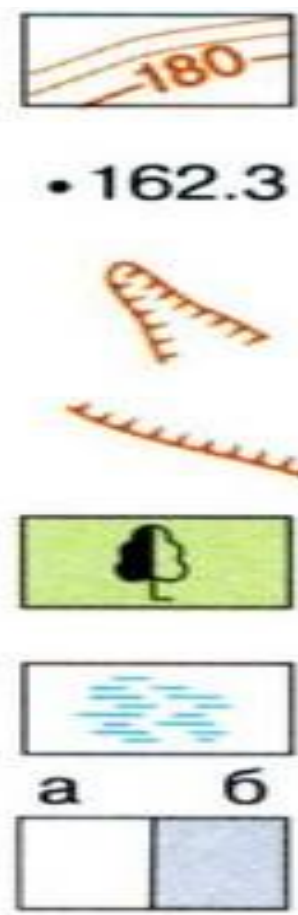

линейный

1 : 25 000 000 — численный

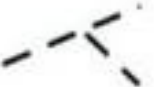

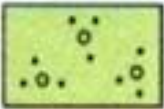
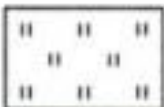
в 1 см 250 км — именованный

Географиялық шартты белгілерді анықтайық

а б

Жауабы

	Здания (жилые и нежилые)
	Грунтовая (проселочная) дорога
	Полевая дорога, тропа
	Река с отметкой уреза воды
	Озеро, пруд
	Кустарник
	Луг

	Горизонтали
	Отметки высот
	Овраг
	Обрыв
	Лес лиственный
	Болото
	Пашня (а), огород (б)

Карта дегеніміз не?

Карта — Жер шарының бетін немесе оның бөліктерін белгілі бір картографиялық проекцияда жазықтыққа кішірейтіп және жинақтап бейнелеу.

Қолданылу мақсатына қарай керекті мәліметтер көрсетіледі.

Географиялық координаталар

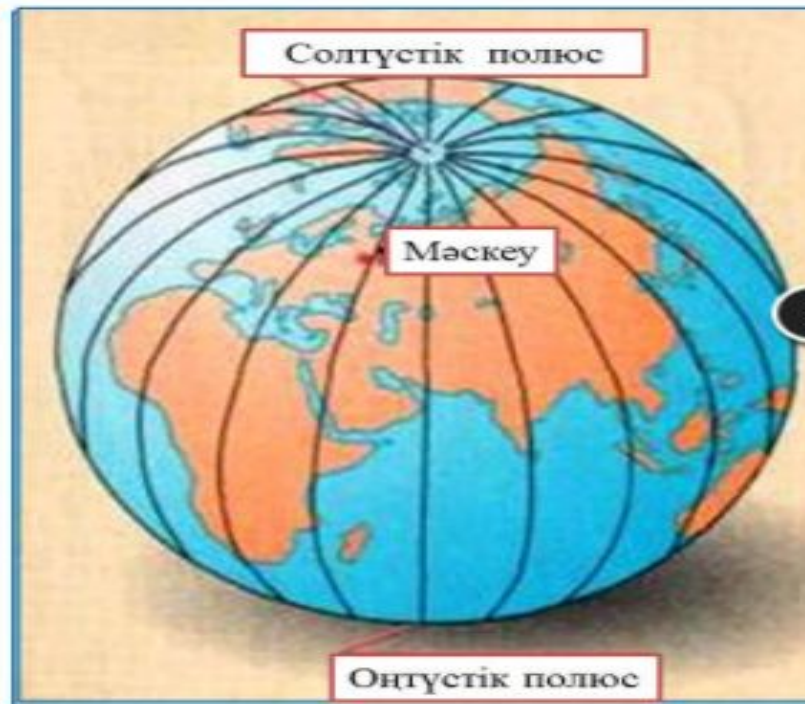
Қолданылатын сөздер:

Экватор, Параллель, Меридиан, ендік, бойлық, координаталар

Меридиан

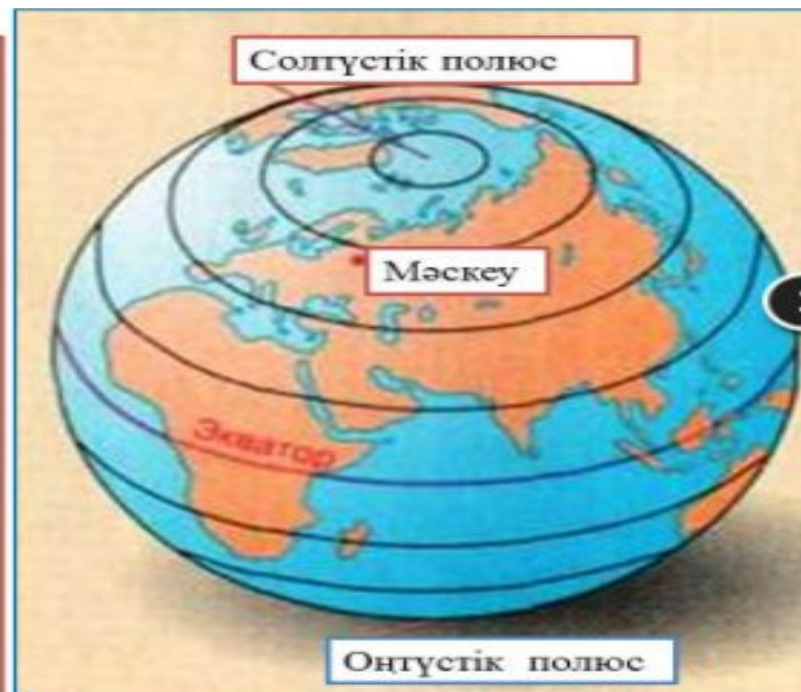
— солтүстік және оңтүстік полюстерді қосатын шартты сызық.

Параллель

— жер бетінде экваторға параллель жүргізілген шартты сызық.

Ең ұзын параллель — экватор,
ең қысқа - полюс (нүкте).

(М) 2-3 мин

Географиялық ендік

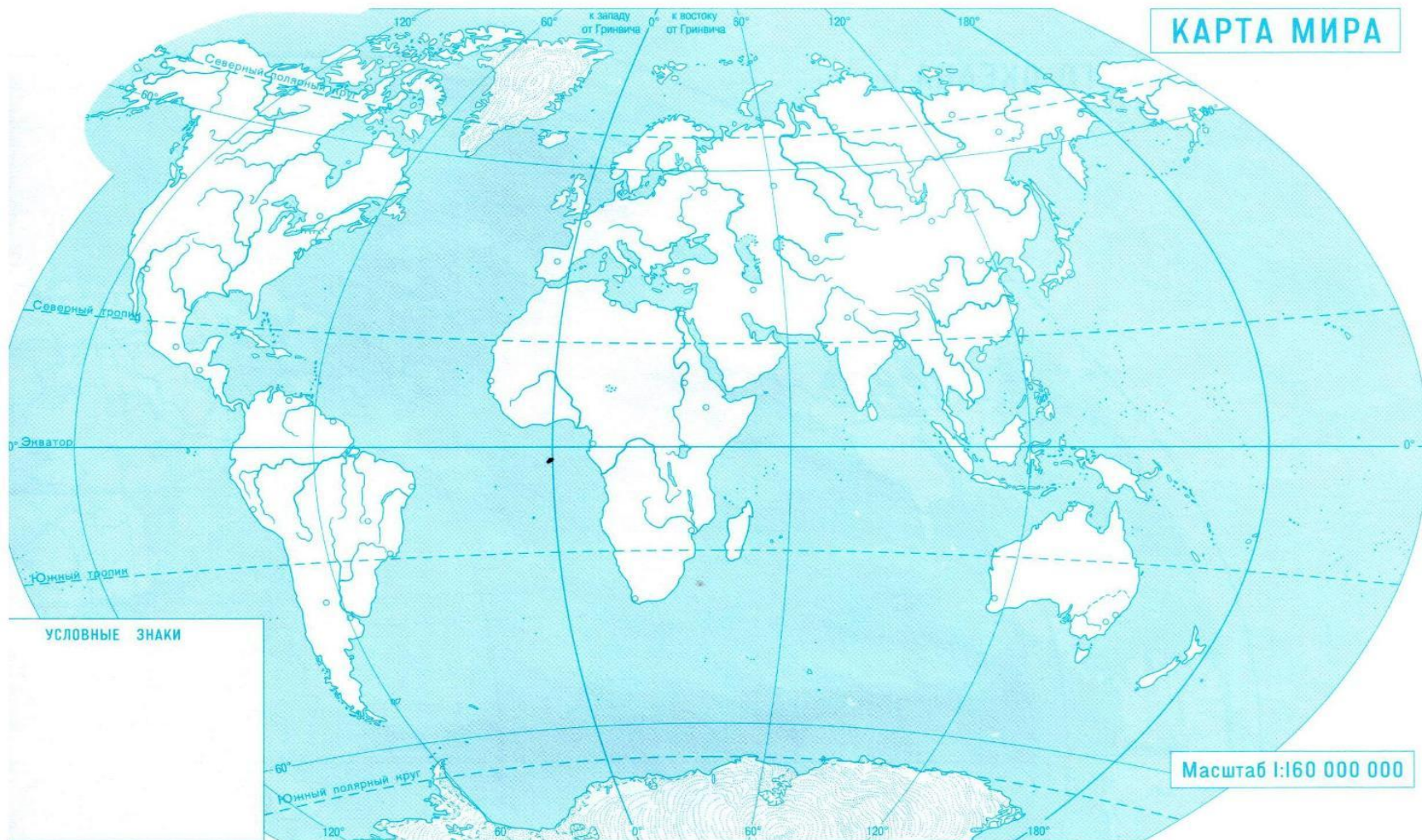
1. с.е. (0° - 90° с.е.)

2. о.е. (0° - 90° о.е.)

Географиялық бойлық

1. ш.б. (0° - 180° ш.б.)

2. б.б. (0° - 180° б.б.)

Географиялық бойлық – кез келген нүктенің бастапқы меридианнан берілген жерге дейінгі грауспен алынған шамасы.

Географиялық ендік - Кез келген нүктенің экватордан берілген жерге дейінгі градустан алынған шамасы.

Географиялық координата – кез келген нүктенің ендігі мен бойлығы.

Параллель – Экваторға бірдей қашықтықтан параллель жүргізілген сызықтар.

Масштаб 1:30 000 000

ПАРАЛЛЕЛИ

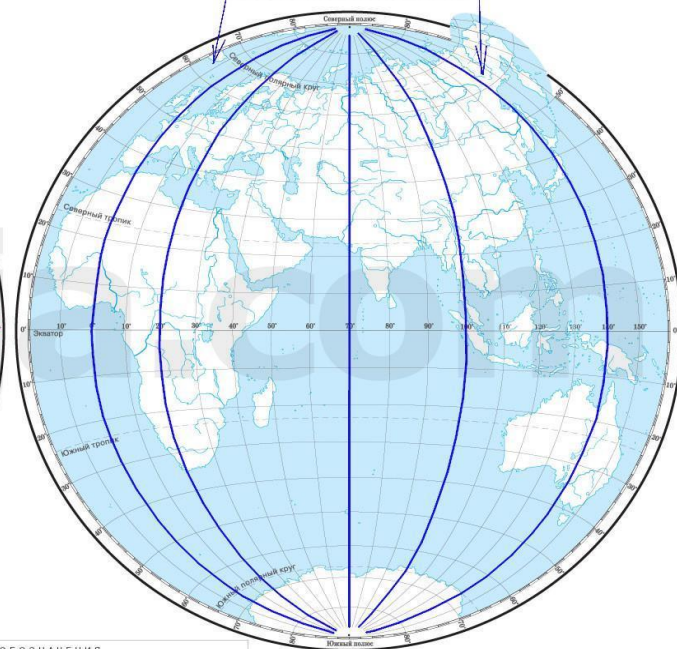
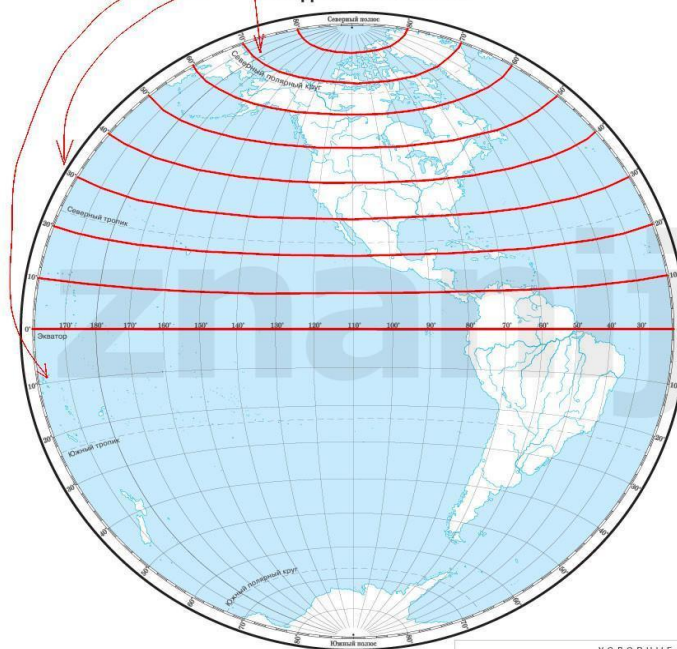
ФИЗИЧЕСКАЯ КАРТА ПОЛУШАРИЙ
(контурная)

МЕРИДИАНЫ

Для общеобразовательных учреждений

ЗАПАДНОЕ ПОЛУШАРИЕ

ВОСТОЧНОЕ ПОЛУШАРИЕ

УСЛОВНЫЕ ОБОЗНАЧЕНИЯ

Внимание! Для корректной работы с картой необходимо использовать актуальную версию программного обеспечения. Карта предназначена для использования в образовательных целях. Карта не является картографическим документом. Карта не является картографическим документом. Карта не является картографическим документом.

Солтүстік
ендік 90

Оңтүстік
ендік 90

180
Параллел

ь

Меридиан – Солтүстік Оңтүстікті қосатын СЫЗЫҚ

Бастапқы меридиан ЛОНДОН қаласы арқылы өтеді.
0- Меридиан немес ГРИНВИЧ меридиан деп
атаймыз.

Батыс бойлық 180 0

Шығыс бойлық 180 0

**360
0 меридиан
бар.**